

לך, בדרך ואכול בשמחה...

כללים בברכה ראשונה – פרק ט' הלכות ב' – כ"ג
(יתר ההלכות בפרק זה ילמדו בשלב אחר)

הנחיות למורה

לימוד הכנה

לימדו ביחד בפרק ט' את ההלכות של "חיוב הברכה לפני האכילה" (א-ג), פרטו והדגמו לגבי כל אחת מן הברכות – מומלץ גם להיעזר בפרק י"א בהלכות: א', ג', ד'.

הקדימו לתלמידים שזו הכנה למשחק, כדי לעורר מוטיבציה...

קראו את הכותרות הנוספות שבפרק, תוך הסברת המושגים הנדרשים בכל נושא:

← אחיזת הדבר שמברך עליו: "הייתה דעתו" / "לא הייתה דעתו" – בהלכות ו' ז' ח' (כיתות, שלמדו בתוכנית את הלכות שבת, כבר למדו את המושגים הללו).

← הצמדת הברכה לאכילה: "הפסק בדיבור/בשתיקה" – בהלכות ט' – י"ב. (כיתות, שלמדו בתוכנית את הלכות תפילה, כבר למדו את המושגים הללו).

← "יותר מכדי שאילת שלום תלמיד לרבו", "ברכה לבטלה" (בכרטיסי הצפיה של המבוא לברכות הנהנין הרחבנו על כך, אבל חשוב לחדד שוב).

← ברכה במקרים מיוחדים

עברו למשחק...

שימו לב! אפשר לשחק את המשחק בכמה סבבים/חלקים, כשבכל פעם ישתמשו ב'קלפי הת' קדמות' עם שאלות שנוגעות רק לכותרת אחת מהנ"ל, כלומר: בוחרים בתחילה רק את השאלות שנוגעות ל'אחיזת הדבר שמברך עליו', עוצרים, מסכמים ורק אז ממשיכים לשאלות הנוגעות לכותרת הבאה... – הקלפים במאגר מובחנים גרפית בהתאם לכותרות אלו. גם בתשובון ישנו סימון מבחין.

בכל מקרה אפשר לחזור ולהשתמש בקלפי התקדמות מסויימים יותר מפעם אחת כדי לממש את מטרת המשחק.

ראו בהמשך אופציות התאמה נוספות.

מרכיבי המשחק

← לוח משחק שעליו: משבצות, חיצים, מאכלים שונים וחייכנים...

← 'קלפי התקדמות' – לכל קלף מספר בראשו, שאלה, ציון מקור – ההלכה שבה התשובה, ומספר צעדים נקוב בתחתיתו

← שחקנים (2 ומעלה) – הכינו לכל שחקן כלי צעידה מזהה.

← 'כרטיס מעקב הברכות'

← תשובון (לשק"ד המורה אם לתת אותו לכל קבוצה – למנות "בודק", או להשאיר ביד המורה).

← ספר הלכות והליכות, כמובן...

התארגנות למשחק

← מניחים את הקלפים במרכז הפוכים, לפי סדר המספרים שלהם: הקלף העליון ההפוך הוא מספר 1, ההפוך מתחתיו מספר 2 וכך הלאה... חשוב! כדי שסדר השאלות שעל הקלפים יהיה לפי סדר ההלכות.

← ממקמים את השחקנים בנקודת המוצא "לך, ברך..."
← ממלאים ב'כרטיס מעקב הברכות', בטור המתאים, את שמות השחקנים.

מהלך המשחק

← כל שחקן בתורו לוקח את הקלף העליון ההפוך, שבערמת הקלפים,
← וקורא את השאלה בפני יתר השחקנים.
← כולם בודקים את התשובה בספר – אם השחקן יודע לענות את התשובה, הוא יוכל להתקדם בעצמו, אם לא – הקלף יעבור לשחקן הבא בתור, והוא יענה ויתקדם...
← אם מְנָה בודק – הוא יאשר את נכונות התשובה עפ"י התשובון.
← השחקן, שענה את התשובה הנכונה, יוכל לבחור את כיוון התקדמותו בהתאם לחיצים שעל הלוח, ויתקדם כמספר הצעדים הנקוב בתחתית הקלף.
← תוך כדי הליכה מותר לשחקן לשנות כיוון (בהתאם לחיצים כמובן), אבל אסור לו לחזור באותו מהלך למשבצת הקודמת שאותה עזב זה עתה.
← אם הגיע בדיוק למשבצת שיש בה מאכל, יאמר מהי הברכה שצריך לברך על מאכל זה ויסמן זאת במקום המתאים ב'כרטיס מעקב הברכות'.
← אם הגיע בדיוק למשבצת שיש בה חייכן, יוכל לקחת קלף התקדמות נוסף...
← לאחר השימוש בקלף מחזירים אותו לערמת הקלפים – מתחת לכל הקלפים (אם יהיה צורך, יבוא לשימוש חוזר...).

מטרת המשחק

← להגיע לכמה שיותר "ברכות"
← "מנצח שמח" – השחקן שהגיע לכל אחד מסוגי הברכות לפחות פעם אחת (המוציא, מזונות, האדמה, העץ, שהכל)
← "מנצח סופר שמח" – השחקן שהגיע לכל אחד מסוגי הברכות לפחות פעמיים...

אופציות והתאמות לסגנונות ולרמות השונות

← ניתן לשחק את המשחק בקבוצות – כשכל קבוצה משחקת בנפרד, וניתן לשחק אותו במ"ליאה: מקרינים את לוח המשחק, כל קבוצת תלמידים (זוג) מהווה שחקן, כשמסמנים על המסך את ההתקדמות של כל "שחקן" באמצעות צבע שונה וכד', וקלפי ההתקדמות משמ"שים את כולם ביחד.
← קלפי ההתקדמות מוגשים כאן בשתי רמות קושי של שאלות (השאלות בעלות רמת הקושי הגבוהה יותר מסומנות בתשובון בכוכבית) – ניתן לבחור את דרגת הקושי המתאימה לכיתה, ואם המשחק מתנהל בקבוצות הומוגניות – ניתן להתאים לכל קבוצה את הקלפים המתאימים לה.
← ניתן גם להוציא קלפים מתוך המאגר תוך התאמה לכיתה או לקבוצה... (במקרה זה חשוב לעדכן את המשחקים, שבסדר הקלפים הרציף חסרים כמה מספרים...)

← אפשר גם להתגמש בהצבת מטרת המשחק:

◇ להגיע למספר מסויים של מאכלים – ברכות מבלי להתחשב בסוג הברכה...

◇ להסתפק בכך שעוברים על פני המאכלים – הברכות במהלך הצעידה, ואין צורך להגיע בדיוק אליהם...

← כמוצע בתחילת דף הנחיות זה: לחלק את המשחק של כולם לסבבים לפי כותרות הפרק. ניתן גם להתאים לכל קבוצה שאלות רק מסוג אחד, ואח"כ במליאה לשתף את כולם בידע שנצבר.

← אפשר למנות בהתאמה בעלי תפקידים:

◇ "בודק" – תלמיד שבידיו התשובות...

◇ "אחראי מעקב" – תלמיד שבידיו כרטיס מעקב הברכות

חשוב!

אם בחרתם להפעיל את המשחק בקבוצות ולא במליאה, חשוב כמובן בסיומו לסכם במליאה את המידע שנלמד בקבוצות - ניתן לעשות זאת ע"י עיון חוזר בשאלות של קלפי ההתקדמות.

בהצלחה, בהנאה ולתועלת!